

mint kisebbség, ép oly türelmetlenek voltak a hatalom gyakorlásában.

Nem a régi kuruc tábor ül már a munkapárttal szemben. A szabad far-
kasok helyén belső titkos tanácsosok,
miniszterviselt férfiak, volt és remény-
beli államtitkárok tanyáznak.

Függetlenségi programjuk dacára
az „átkos közösüges alapon“ kormá-
nyoztak. Bent voltak a delegációban.
Ők is csapra ütötték a sereg számára
az olvasatlan milliokat. Sőt emelték a
kvótát. A kiegyezés megkötését meg
nem akadályozták. Amitől még Bánffy
Dezső báró miniszterelnök korában
visszariadt, vigan anektálták Boszniát
és Hercegovinát. Adótörvényt is olyat
hozta, amitől nem lett kisebb, de na-
gyobb lett a szegény nép adóterhe.

Szóval — kormányoztak. A ma-
melukerkölcsöket elsajátították. Hibát
hibára halmoztak ők is. Népszerűségük
rövid négy év alatt tökéletesen el-
vesztették.

Ez a lélektani oka, hogy a munka-
párt más szemmel néz rájuk, mint
amely szemmel a szabadelvűpárt nézett
azokra, akik letették az örökös ellen-
zékeskedés szerzetesi és szegénységi
fogadalmát. Ez az oka, hogy birka-
türelemmel irántuk nem viseltetik.

Amíg az ellenzék ezt be nem látja
s a maga megváltozott helyzetét föl
nem ismeri: addig a Ház levegője
időnként tele lesz villanyos feszültséggel.

Minisztertanács. Budapestről jelentik: Khuen-
Héderváry miniszterelnök elnöklésével pénteken
délelőtt minisztertanács volt a képviselőházban.
A minisztertanács tizenegy órakor ült össze és
azon Hazai és Székely miniszterek kivételével,
a kabinet összes tagjai jelen voltak. Hazai azért
volt távol, mert már Bécsbe utazott, a katonai
pörrendtartás tárgyalásának előterjesztésére,
Székely pedig az egész idő alatt az ülésterem-
ben hallgatta a bankvitát.

a kocsis, az éjszaka, a csók, a nő, a nő
szája.

Az is gyönyörűséges volt, hogy egymás
beszédjét nem értettük s hogy az utcák, a
házak egyre álombavalóbbak, hihetlenebbek
lettek.

Megállottunk, megint megállottunk, amo-
lyan kriptaféle, de világos, alacsony, ter-
peszkedő, nagy ház előtt.

Csodálkoztam, de már a nő nem volt se-
hol s a kínai kocsis copfjával játszott a ba-
kon s valamit dalolt, ami hasonlított a vo-
nitó kutyák nótájához. Tetszett nekem a
nóta, de mintha szemeimbe Louis Cottely
szemei szegeződtek volna be barna üve-
gen át.

A kínai kocsis abbahagyta a nótát, le-
szállt a bakról, megrángatott engem s a há-
zat mutatta. Valami afélét kellett értenem,
hogy csak idáig hozott, ide menjek be, fi-
zessek neki s vége. Egy magas oromról, a
tengerpart, a kikötő felől, messziről egy
Fárosz nézett reánk s a világos és hangos
házból senki se jött ki.

Kerestem a pénzem, hogy kifizessem a
kocsisomat, az én rabló arcu, ugatva daloló
kocsisomat. Volt pénzem és még az erszény-
hely sem maradt meg utána, csak egy rej-
tett zsebben találtam néhány angol kicsi
pénzdarabot.

Nyilván a nő vitte el minden pénzem, de
a kínai kocsis türelmetlenkedett s valószínűleg
káromkodott. Keveselte a pénzt, végigvágott
rajtam az ostarával, mely mérges volt, mert

A társadalmi jótékonyosság.

(Miként volna megvalósítható Szeged társadalmi
jótékonyosságának egységes szervezése? A magán
adakozásoknak és segélyezéseknek összhangba
hozatala és hatékonyabb fölhasználása.)

Irta Szemlőné Nándor.

II.

Mindezek a társadalmi segélyezések csak al-
kalomszerűek és nincs meg sem a rendszeres
céltudatos szervezés, sem a segélyösszegek
gyűjtésénél, sem az adományok fölhasználásá-
nál. Nincs kihasználva a közönség áldozatkész-
sége, mert hisz az idevonatkozó gyűjtések
minden előzetes terv nélkül, alkalomszerűleg s
évenként egyszer folynak, de nem céltudatos a
segélyezés sem, mert hisz a szegények nyil-
vántartása s kellő igazolása hiányzik. Aki tola-
kodóbb vagy jobban ismerős a segélyakció
egyes részleteivel, az könnyebben jut segély-
hez, mint az, aki ebben a dologban járatlan,
noha talán jobban rászorulna a segélyezésre,
mint sok segélyezett. Akik azután kiismerik
az egyes jótékonyági szervezetek gyöngéit s
rendszereln munkálkodását, azok végigpum-
polják az összes segélyző-szervezetek pénztá-
rát s elvonják a segélyt azoktól, akiket méltán
megilletne.

Működnek emellett Szegeden az ugynevezett
jótékony asztaltársaságok is, amelyek dicsé-
retes buzgalommal gyűjtik egész éven át a se-
gélyre szolgáló pénzösszegeket, hogy valamely
nagyobb ünnepen, különösen tél idején (Kará-
csony, Újév) néhány gyermeket vagy felnőttet
meleg ruhával lássanak el. Ezek működése is
csak esetleges, terv nélkül való s valószínű,
hogy — fáradságosabb körülmények hiján —
nem igazi szegények is részesülnek, amint hogy
jóhiszeműleg részesülhetnek is — a jótékony
emberek adományaiban.

Kettős hibában szenved tehát társadalmi jó-
tékonyságunk: a gyűjtések és adományozások
rendszerelenségében.

Hogy a szegénység Szegeden terjedőben van,
az bizonyos, hisz velejárója a nagyvárossá váló
fejlődés irányzatának, de mutatják más körü-
lmények is, melyek közül csak néhányat emli-
tek meg, pláne a szegénységi bizonyítványok
tulságosan emelkedő száma, a külsőbb város-

nem szíjból, de valami tartós, különös ázsiai
bűrkvesszöből fonódott.

Meggyalázva mentem be a fényes házba
s a kapu egy csarnokba vezetett, hol frak-
kos európai emberek vidámkodtak kedves,
ostoba, különös ázsiai nőcskéikkel. És nekem
már egy pennym sem volt és reszkettem és
halott voltam félig.

Louis Cottelytől tegnap megkérdeztem,
hogy mit jelent az ilyen ekszotikus álom
Budapesten? Mert Louis Cottely — utólag
kiderült — egy nagyon jeles, kiváló buda-
pesti doktor, aki, mert nem hisz az orvos-
tudomány hatalmában, képes egészen okos
tanácsokat adni.

— Álmodni szabad — mondta Louis Co-
telly, akit talán Nyerges Ignác dr.-nak hívnak
az ébrenlétben. — Álmodni szabad — folytatta
komolyan és értelmesen — de nagy a baj,
ha valaki Port-Arthurba kénytelen elvinni
álomképességeit. És két dolog aggaszt: a nő,
aki a pénzt elszedte öntől s a kínai kocsis.

Három nap múlva találkoztam ismét Louis
Cottelyvel, aki — ma már tudom — való-
ban Nyerges Ignác dr.

— Nincs semmi baj — mondta nevetve
— gondolkodtam s ma már tudom, hogy
nincsen rontó álom. Aki bolondokat álmo-
dik, az legföljebb bolond, de boldog az a
bolond, aki még álmodik, mert az álom
mégis csak — élet.

részekben is szaporodó, hentes-, kenyeres-,
élelmiszer-, fa- és szén kiskereskedések, a zá-
logházak nagyobbodó forgalma, a munkanélkü-
liség ijesztő képe, a kisebb bűnesetek szaporo-
dása (tolvajlás, orgazdaság stb.).

Miután a szegénység emelkedőben van, a
segélyezésnek is nagyobb mérvűnek, intenzi-
vebbnek, s rendszeresebbnek kell lennie. Ami
a gyűjtéseket illeti, ezek nincsenek kellőleg
ellenőrizve. A jótékonyadományok bevételeinek
kellő ellenőrzése nincs keresztülvive, noha a
belügyminisztériumnak erre vonatkozóan van
egy régebbi keletű rendelete, melynek értelmé-
ben gyűjtésekre, a cél s mérv meghatározása s
a felelős kezelők megnevezése mellett, — egye-
dül a polgármester adhat engedélyt, aki azután
az elszámolást ellenőrizni is köteles. E tekin-
tetben azonban Szegeden szabad vásár folyik.
Gyűjthet mindenki, aki csak akar, bármiféle
céllal, bármennyi ideig, bármily összegeket, bár-
mely részén a városnak. Senkisé nem vonja szá-
madásra a gyűjtőket s pénzkezelőket. A gyűjtés
sokszor oly reggelivel (például magasszázalékos ju-
talmat kapó hordár útján) folyik, mely a gyű-
jött összeg tetemes előre kialakított hányadát
főlemészti. De gyűjthetni Szegeden a prima-
donnától kezdve az utolsó munkás emberig
mindenkinek a javára, akár van szüksége az
illetőnek az adományokra, akár nincs. Sokszor
csak sportból, magán-passzióból, kedveskedés-
ből, vagy feltűnési viselkedésből. A közgyű-
jtest belügyminiszterileg megerősített városi
rendelettel kellene szabályozni, hogy helyes
mederbe terelődjék. Ebben a szabályrendelet-
ben a fent említett belügyminiszteri rendelet-
nek teljesen érvényt kellene szerezni, bárki
vagy bárkik által történjék a gyűjtés, bármi-
féle célzattal s különösen a nyilvános elszámó-
lási kötelezettséget kellene kimondani s annak
szigorúan érvényt is szerezni. A visszaélések
erősen büntetendők, akár engedély nélküli gyű-
jtésről, akár elszámolási hiányosságról van szó.
A gyűjtésre fordítható kezelési költség makszi-
mumát pedig százalékban kellene megállapítani.
Ez lenne a hatósági intézkedés.

Ami a társadalom munkálkodását illeti, a jó-
tékonysági szervezetek mai alakjokban, miután
azok szervezetüknél fogva nem bonthatók szét,
meghagyandók, de *alakítandó a társadalom és
a hatóság által együttesen egy központi jótékony-
sági tanács*, mely irányítaná és ellenőrizné az
összes jótékonyági szervezetek működését s
ügyelne arra, hogy egyes felfurcsosult szegények
ne aknázzák ki a társadalom jó szívet. Buda-
pesten például az év folyamán hivatalosan
megállapították, hogy vannak oly hivatásos
szegények, akik havonként kétszáz-kétszázötven
korona állandó segélyadományt tudnak maguk-
nak minden különös fáradozás nélkül biztosí-
tani, csekély utánjárással, a viszonyok alapos
megismerése mellett, míg az igazi szegények-
nek semmi se jut. Ezért a főváros hatósága
nyilvántartást léptetett életbe, mely a sze-
gényügy jobb adminisztrációját teszi lehetővé.
Ma, aki élelmesebb, jobban ismerős a jótékony-
sági intézmények szervezetével, az sokat tud
keresni szegénységével, noha nem bizonyos,
hogy nagyobb mérvű támogatásra van szorulva.
A valódi, de gyámoltalan szegény pedig éhez-
ik, télen fázik, nélkülözéseknek van kitéve.

A hatóság feladata lenne tehát megfelelő
szabályrendelet készítése a gyűjtésekről, azok mi-
kénti fölhasználásáról, az elszámolások ellenő-
zéséről. A társadalom pedig, esetleg a városi
párt, megszervezné a hatósággal együttesen a
központi jótékonyági tanácsot, mely az összes
ügyek irányítását, vezetését, ellenőrzését tekin-
tené feladatának, amellett, hogy a mai jóté-
konysági szervezetek közt kapcsolatot létesítve,
érintetlenül hagyná legális szervezetüket. Ez a
központi tanács állana a hatóság két emberé-